

²⁷⁰ ingenting annat än den moraliska viljan, som är nedlagd i förnuftet. Sällnast borde ifrån Personlig beten eller jaget utelämnas, icke allenast på ett, som är annat allt ifrån ungdomen, utan äfven Samvetet, som hos många kan vara döfvadt, och jämväl förståndet, som ett enda tankes förmåga intrycka sig. Derpå hade Filsofen förmått göra en slutakt, och säga: "Emedan ingenting annat är den moraliska viljan, som är nedlagd i förnuftet höres till mitt jag, så kan icke heller Egenviljan vara min, och följaktligen står jag icke i tillrägt ansvar för den andra viljan. Medelt den väsende till viljan, som alltid vill det goda och förnuftiga, kan jag vara positiv god."

278. Om Rationaliteten kan genom en positiv befria sig ifrån allt ansvar för det onda, som finnes i Egenviljan.

²⁷¹ viljan: så kan man lika lätt bevisa, att Menneskan är positiv till god (Pretellid), samt att man kan en positiv frihet i viljan. (Murtens). Först bevisas man att Menneskan har affektet från sig egen, det vill säga frihetens Ide. Derpå bevisas man att Menneskan kan uppnå sig till frihet igen, icke genom Soren, som gör fri, utan genom preulation. Menneskan säger: "Men den bör realisera sin väsende till frihet, men den nödvändighet, som beror på det till uppföras, är icke en fysisk, utan en meta fysisk och moralisk. Det beror således af Menneskan själv, att realisera sin frihet. Den meta fysiska och moraliska nödvändigheten, vilket skall uppföras Menneskan, att realisera sin frihet, är dock icke någon onödvändig verksam af en högre magt, ty säger jag som auctor på ett annat ställe: "Enär Menneskans fria vilja icke kan tänkas följande absolut förutsetningslös, utan"

294
Förutfattas Guds Skarps vilja, jä-
som för innersta Bestämmingens grund
framtår en för autokratisk bryllan
den men tillika friheten oberoende
de af Guds, och dess egna avvikande
liga Sjelfbestämning. Men detta
berående, kan betraktas som
friheten sjelf. Emellertid men
Skarps vilja är väsendet till den
bestämning genom Skarps vilja,
denna: Men då den härut är
bestämning, jäsom dess sig sjelf bestäm-
mande, så den bestämning på sin
den afslutet fria!"

249. Här kan för sig återigen genom
ett berättande i Rogilla, kap-
ret äfven frälset emellan de
de Mannen och Läkaren. Här
betraktas men Skarps vilja
nande i det tillstånd, då en fri
sjelfbestämning ännu var möj-
lig. Men då menniskan ned-
fallit från Frihetens Ide, kunna
kan hon då äga den fria sjelf-
bestämningen? Först borde vi
kunna ett fall från Frihetens
Ide, eller blott fria sjelfbe-

295
stämningen till det onda, kan stå till
mans Guds den fria sjelfbestämningen
till det goda. Först. Antas ju icke, att
menniskan i hvarje ögonblick,
kan handla Annorlunda, än han
handlar. Den fria sjelfbestämningen
går tyktes således vara tillräckligt
af omöjligt, att i hvarje ö-
gonblick handla Annorlunda,
än han handlar. Om han således
genom den fria sjelfbestämningen
bestämt sig för det goda, så kan
han icke i hvarje ögonblick hand-
la Annorlunda. Om han åter
genom den fria sjelfbestämningen
går bestämt sig för det onda,
så kan han icke i hvarje ögon-
blick handla Annorlunda, allit
enligt Mantens, egna Grundfätt-
er i Meningen.

250. Följaktligen, då menniskan
icke kan i hvarje ögonblick hand-
la Annorlunda, måtte hon hand-
la så som hon vill till följd af den
fria sjelfbestämningen, engång
beslutat att handla: kan äfven
bunden af sin egen sjelfbestäm-
ning, hade hon i begynnelsen
icke begagnat sig af sin frihet
till sjelfbestämning: hade hon

224. Begynnelsen icke bestämt sig till
affall från sin egen d.v.s. frihetens
idé, ja hade bestämningsmomentet
ännu varit i framtiden. Men om-
dan hon redan har bestämt sig
till affall, ja är nu bunden af sin
egen självbestämning: och nu kan
hon icke i hvarje ögonblick hand-
la Annorlunda. Och vi hoppas, att
Filosofen flår vid sina ord.

Här människans en gång bestämt
sig till affall från Frihetens Idé, ja
kan hon ^{hon} mera icke förneka eller till-
intet göra denna fria handling, som
skedde till följe af hennes egen
fria självbestämning. För henne
återstår nu mera ingen annan
utväg, än att Angre sitt eget verk,
dareft hon icke vill förneka sitt
eg. verk och påstå, att denna
Handling (fallet) var tvungen
and eller tvungen. Så påstå äm-
stora en del Rationalister, att sym-
den icke innebär något annat, om-
dan det för människan varit omöj-
ligt, att göra det guda, och icke det
ända förnått till. Huru vida
denna lag är riktig, skal vi
denna gången lämna ofagot.

225. Men ja vida människans ²²⁵ efter
fallet icke kan i hvarje ögonblick
handla Annorlunda, än som tvun-
den omödan hon är bunden af sin
egen fria självbestämning till affall
från frihetens Idé, ja kan hon
icke af egen kraft realisera den
önsklade frihetens Idé. Dertill
skulle fördras först, att tillintet göra
sin fria självbestämning till affall
från frihetens Idé. Men då hon
redan har bestämt sig till detta af-
fall, ja är hon nu mera bunden
af sin egen självbestämning, och
kan icke handla Annorlunda.
Ja skulle denna självbestäm-
ning alldrig hafva skett, ja vore
hon ännu fri till självbestäm-
ning. Men just därför, att
hon redan har bestämt sig,
kan hon icke tillintet göra
denna fria handling, och de-
för kan hon icke heller i hvar-
je ögonblick handla Annor-
lunda än som handlar, ty
hon har ju själv bestämt sig
till affall från frihetens
Idé, och detta gäller om hela
Mäktet: hade nemligen adams

296
äke bestämt. sig, så hade frihetens
att bestämma sig omme varit guds;
men emedan Adern har bestämt
sig affall från friheten. De, så
kan denna hjälpsamning icke
tillintetgöras.
297. Ut måtte här begagna Ratio-
nalitetens egen vapen, ty då kan
godom sossioner befrias sig från
allt andas för det ande, som
finns i människo naturen, på
kan det icke vara af obetydligt
att godom sossioner förtaga vär-
kan af dem, gottiga ornatist. Chu-
ru ingew, kan deras blifva af
vestygad om försörjning. Det
är ärligting omnat är Egen
rättfärdigheten, som tringas
Rationalitetens, att uphävas
det kutheriska, där begreppet
om den menliga viljans
aförnyad att börja och för
Anda för egen förbättring.
Derföre måtte här tulla
sin tillflykt till sossioner
och göra jidene här upskutto
i Logiken, som uti ingew
omkure uter skage, skamma

298
gillas. Ty att uter skäl och beris på
sta, att människane har en vilja
som icke är kunnas egen
eller att Egen viljan icke är
människans egen vilja, det
är att helt och hållet föraktat den
funda moralen och Logiken.
299. När Filasofen icke taler vidtän-
nas det ande, som finns i Men-
skonaturen, endast på den grund
att han icke vill tillgöra sig det
moraliska ansvaret för detta
and, så bevisas han med hjälp
va garningare att Egen viljan
är hans väsentliga vilja,
vilken han är så illa träng-
gen att efterfölja. Just de suti
bevisas sig Egen viljas digtliga
förhålliga magt, att den be-
mätliga sig och behörfas
flora tankare och frilless,
genom vilka här kan
öfverstyga världen, ett det
icke kan så illa till med
vorden, som de formateras
na på den utomlat. Men
där om det stora fördesfett
blir mer och mer gammal

298
modig, och nyttigen Alldeles försä-
ten. Därav ses Menneskan, vil-
ja är den riktiga grunden till en
Moralalag i den Husalag, med
denne Lära förs eller faller Chris-
ti förs.

354. Vi måtte nu närmare se
der förs viljan, förhållande
till Passionerna, förs att Passi-
on verkar först med Filoso-
fernas Guffrens i Psychologien
och Moralens, kvadrigen av
de förleda Verlden till den
dena ketiga tanken, att den
Moraliska viljan, förs är
nedlagd i Förskuffet, bestäm-
mer Menneskans moraliska
karaktär. Hurs blir således
frågan om viljans frihet, hvil-
ket Filosoferna förfrans
med Allretigt, emedan Gudarne
hade givna beynne om fri-
heten, förs ränd Moderna
Filosofier: vi hafve ingens
trållar varit, vi äro förs födde.
Så måtte äfven Rationalisten
af alla krafter förfrans

299
sin Egensättfändiga frihet att han
icke måtte blifva nödsakad, att
bedja Saken göra sig det nödiga
förf. Om Saken gör sig förs fri,
så ären i rättligen förs.

355. Viljan förs ett närmare
eller närmare förhållande till
alla Guds försnigenhet, men
ingalunda är han självständigt
äfvat dem alla. Viljan fri-
het är redan i visse mån ev-
niskt i affdende på För-
ståndet och Minnet, förs
afman förs är visast. Änne
flöre inspiation i förs
frihet lides viljan af Passi-
onerna. Det förs icke i viljan
mågt, att tillintetgöra Passi-
onerna. Menneskan kan
icke göra sig förs, han kan
icke göra sig förs, men äro
desse Passioner Uprättade
så Pass icke några med
sin viljas mågt tillintetgö-
ra dem, detta förhållande
bevisar, att viljan icke kan
mågt äfvat Passionerna.
Men icke desto mindre

1700
en människan omfvarig för
alla sina känslor, tankar, begär
drifter och instinkter, oroad och
ifrås börjas mig brukat sin
frihet och genader en frivillig
hjelpbestämning besträmt sig till
affall från fött lifs lycka, trasi
genom arffjorden, Passioner-
nas möjlighet eller den andliga
trådvärd, som är djupare
mägt i människans, pite in-
tlig i hennes hjerta.

256. När vi säga undersöka
alla de förhållanden, trasi
viljan som samman till de
äfriga hjäls förmågheterna
och till Passionerna: så är
samman mitt på följande
den, hvilka vi vilja kalla
för arter af det allmänna
frihet, begreppet de sa ar-
ter af frihet är 1^o Posi-
tiv frihet, 2^o Negativ fri-
het, 3^o active frihet, och
4^o Passiv frihet, hvilka
som för sig samman be-

traktas särskilt. De utmärka
egentligen en viss kraft i
viljan, eller en viss grad af för-
måga, att beherska sig själf
och hjäls förmågheter. Här
märkes gräns förhand, att
den subjectiva viljan eller egen
viljan innefattar alla slags
drifter, instinkter, eller Passio-
ner, som kända till det obgra-
niska lifvet, frer. Och den
vilja som för betraktas är
medelkraften eller Central-
kraften i nervlifvet, frer
juledes liktydig med Fils-
jofernas väsendliga eller
förmåghiga vilja.

U. Om viljans positiva
frihet.

257. Äfven alla de organer och
hjäl förmågheter, som
stå under viljans orödelha-
ra lydn, försöker viljans
ainförstått, det gifves in-
gen led i människans kropp
som inte måtte röra sig
efters viljans vink.

Denne viljans magt strækker sig daakt ikke længere end till nerv. Livets pres er på vidt all jals vektens magt är tillika organ vektens magt, ja äro äfvens Förståndets organerne under kraftade viljan, med de undantag, som förut äro nämnda. Viljans magt äfvens Förståndet och minnet, är ikke cinstränkt, äfvens äro bildningskraften, ikke är i alle beaktade af vår vilja.

258. Så vidt viljan beherrskar alla organer i nervulifult pres, ja kan man kalla denna viljans förmåga Passive frihet, men äfvens de begärelser och böjelser, som lyfta i viljans hjälp, har viljan ingen magt, om de dessa begär kunna försägra sig i organlifvet, pres, ja har också viljan ingen kraft att förhindra de elaka tankar, som emot vår vilja lyfta i Förståndet, i viljan, kan ikke hindra blodet och nerverna

att utöfva sin verkan på förståndets organerna. ⁷⁰³ Sitt väl är det viljans jaan, fätter tankarne i gång, ⁷⁰³ om man tänker viljande.

259. Den jäkallade moraliska eller förnuftiga viljan, hvilken Rationaliteten tillägnar sig sjäfan sin egen vilja, står i samma förhållande till den subjectiva viljan, som nervlifvet förhåller sig till organlifvet. De Passionerna stötta på viljan, lyftas till begärelser i hjälpa viljan, och den moraliska viljan kan ikke hindra dessa begärelser, att lyfta. Men sedan Passionerna laggt sig lyftas i viljan begärelser, som kunna försägra sig i Rätts tänslan, hvilken under det Passionerade tillståndet var elad. De goda böjelser, som lyfta i viljan, sedan Passionerna laggt sig, kunna äfvens kunna försägra sig i Samvetet, som agillar den moraliska passionen, eller i Förnuftet, som innehåller

7304
Solen är ett bättre, fann bonde
vara i människans vilja. Så fann
äfvén förståndet begripa att
det passivareliga tillståndet är
hvardligt. Men ehvad godt är
den moraliska viljan när efter
sträfvu, sedan profianerna ut-
kött att verka för henne, fann
hon dock icke förneka profio-
nerna, eller hindra dem, att ut-
verka böjelse, begär och anfferiv-
gar, fann istä i istid med de guda
böjelseorna,

260. Vore den moraliska vil-
jan passivare fri, så bonde inga
andra böjelse utstäl i henne: hon
bonde alltid vilja det guda och
förnuftiga, såsom Rationalis-
ten påstås. Men henne fann
hon blivit det? fann hon bevi-
ja, att människans har 2 vil-
lor på en och samma gång?
Vi skulle förstållas oss, att
viljan är till sitt väsende blott
en, men de egenstages, fann
famma tillägga viljan, såsom
medikater, tillhörd icke vil-
jan väsenden. Men istä

7305
kan icke påstå en guds och en and vil-
je på en och samma gång, eme-
dan dessa skulle behöva tvanen-
ga. Utan det guda och det and-
famma omvända i viljan, så att
en and vilje fann undergå en för-
ändring och blifva guds. Detta växel
förhållande emellan and och gatt
i viljan, bevisar, att tvanfann
det ena eller andra här till vil-
jan väsende.

261. Men Rationalisten tyckes
vilja påstå, att det guda här till
den förnuftiga viljans väsende
och detta guda här fann själv
frambragt eller skapat genom
sin fria verkfambit och själv
bestämning. Vi ty full
skulle det andä hära till den
subjectiva viljans väsende,
och människans skulle då påstå
tvänne väsendteliga viljan. Men
kviltendena af dessa viljan är
det då, fann bestämt sig till af-
fall från friheten yde? manne
den subjectiva? Men dess
subjectiva viljan är ju and.
Före fallet fann hon icke
kännas vara and,

306
Medan han föne paltet var fri
Han hade föne paltet ike affallit
ifran frihetens ide, och det anda
var en följd af detta affallande.
Men om den subjektiva viljan
före paltet var fri och god, uti som
den moraliska viljan, ja var det
den tiden ingens spänning emellan
dem. Men de ike den tiden
i själva verket utgjorde en en-
da vilja? Eller kan Nationalit-
ten bevisa, att trene fria och
goda viljas iutskeligen sam-
nit till föne paltet?

362. Särvida Nationaliteten
ike väres, kunna bevisa,
att Membrernas haft trene
väsendtliga, fria och goda vil-
jor föne paltet, hvilket skul-
le hafva varit uttan ändam-
mål: ja antaga vi nu, att Mem-
brerna föne paltet haft en
enda väsendtelig vilja, hvil-
ken gagnar sin egen själv-
bestämning, affallit ifrån
frihetens ide, och givur
denne självbestämning

307
per den samman väsendtliga vil-
jan, blifvit afri, medan han
nu är bunden af sin egen själv-
bestämning till det andra. Och
följaktligen kan ike Mem-
brerna väsendteliga vilja vara
positivt fri Annanledes
än som sagt är i Konstitutionen
fres.

363. Att Membrernas skulle
hafva trene väsendteliga
viljas, kan Filafafens Albing
nä fullt afvisas. Men man
föres väsendteligen till ordbruk,
då Filafafen själv frambrä-
gar sådana delar, som äro
alldeles befärade, så som
till ex. afvan besträffde fattes
af Mantens och Detrelli
att Membrernas ha en vilja
som ike är hennes egen,
och att egen viljas ita
är Membrernas egen vilja,
hvarigenom de tro sig kunna
na bevisa, att Membrernas
vilja ännu är fri.

264. I själva verket har man
nissans blott en väpnadtlig vilja,
hvilken ännu eger profets fri-
het i revoluerets fies. Men denna
vilja är till sitt väsende bara
tam god eller ond, det vill säga
det goda utgår icke viljan vä-
sende; det onda utgår icke
heller viljans väsende, alltså
stund döpa enstoppes som
na tilläggs viljan ynnas
hvilket vill säga, att vil-
jan kan undgå en förän-
dring; en ond vilja blifva
god, och en god vilja kann
blifva ond. Men ånuttannen
har naturligtvis mistaget
sig storligen, då han förleds
af egenhättfärdighetens vetet
fästa, att människans hjelp
kann skapa sig en god vilja,
hvilket är alldeles stundande
om det kutteriska kärabe-
greppet. En sådan förän-
dring viljan saknas men-
nissans alldeles.

2. Viljans negativa frihet. 209

265. Viljans positiva frihet i neu-
ropuets fies, kann kallas för nega-
tive i organiserets fies, ja vida kann
kann "negera" Passionenerna, eller
hindra deras utbratt till handling.
Det är Passionen vara gifvet
till ex. Brentius passio, och
lät den Passionen de Passie
Brentius glaset från sig,
då blir frågan: är Brentius
nådvändigt trungen, att taga
glaset i hand, och är han trun-
gen, att fästa det för mannen?
Så vida kann han förnaga, att
vara för hand, ja har han utgå
förnaga, att icke vara hand.
och därför kann han naturligen
lata bli, att fästa glaset för man-
nen. Men begäret, eller passio-
nen kann han icke negera heller
tillintet gona, omvärd detta be-
gär har sin grund uti fiedens
organer, fann icke stå under
kans vilja.

266. Så vida, människans
kann magt afren alla sina
lemmar i revoluerets fies.

Ja³¹⁰ kunde han verkligen ha samma
Negativa alla sina negativa Passioner,
eller strida mot sina andra Lyster
och begärelser, att de ikke blifva
tillfrids ställda. Men att han det
ikke gör, kommer deraf, att han
missbrukar sin frihet, och själv
villigt bestämmer sig för det
andra. Hans bestämmer sig till af-
fall från friheten I de Tyllkun-
den kan verkligen låta bli, att
svara: han har valfrihet emellan
svara och ikke svara, och denna
valfrihet skulle vi negativ frihet,
eller förmågan att negeras pas-
sioner; men förmågan, att i
blincken tillintet göra begäret,
har han ikke. Hans har ingen
valfrihet emellan begär och ikke
begär. Ty chunn väl brennning
begäret kan jämnas gånge
för sinna gånge är länge
portfatt Nybaterket emedan
denne Passioner ikke är men-
niskens medfödd, ja gifves det
likväl många Andra Pas-

311
sioner, som ikke ha samma utsträckt före-
clädnit.
§ 67. Det är samma förhållande med
Andra Passioner, som med brenn-
ning passionen, menniskans
har förmågan, att ikke tillfrids
ställa en gifven Passion. Men
Passionen själv kan menniskan
ikke i synlighet tillintet göra.
Låt till ex. kärlekens passion
vara utsträckt; då blir frågan
kan man undertrycka kär-
leken? Kan någon tringa
jett hjerta, att älska eller ikke
älska? Nej! Undertrycka kan
man ikke undertrycka kärle-
ken? Emedan kärleken jettas
i hjerta, som ikke kan under-
villjans kunnanda, men
det kan gifvas jädana för-
hållanden, som göra, att man
ikke står öfver sin kärlek.
Och passionen kan jä-
mnas utsträckt, då dess
allörig blir tillfrids ställd.
Det var juft detta, som
Luther mente, då han

712
passad, att människans fateras
"liberum arbitrium" i andeli-
ga ting. Den Prosjionerade kan
ingen valfrihet, emellan Pros-
jion och hikke prosjion.

268. Egentligen är hikke den ne-
gativa friheten grundad i vil-
jan, ehuru man kunde förestäl-
la sig, att den positiva friheten
i moraliskt för, är negativ
frihet. Organiskt för. Men
viljan har ingen magt ~~magt~~
i organiskt, hvar ett Prosjo-
nens hufva sin grund.

Ann. När en människa tillfridshål-
ler sina begär, nemligen pådana begär
jane inne bära någon ting anti på
begär hon en upfätelig synd, antin-
gen det sker af öfverläggning eller
öfverilning, emedan människans
till följe af viljans positiva fri-
het i moraliskt för, har
magt öfver alla sina lemman
miltka har icke bör öfver lem-
na till orättfärdighetens tjont
men öfver hjerntals rötter

713
har viljan ingen magt, och därför
har det icke i vår förmåga, att med
den goda viljans magt förbättra det
onda hjerntat. Att i hjerntat
med Filisaferna betrakta viljan
och hjernta fajan, fannna hjernta
mänsket, det är ett stort misstag.
Viljan har sitt organ i hjernta
det, men hjerntat sitter i bröstet.

269. Viljans negativa frihet är
afstapt grundad anti esse Prosjo-
nens hjernta i tvid mid den nå-
bunde Prosjioner. Hjernta
orintationer hjernta Egennytta
ambitionen, eller hjernta tasi
för duden vana hjernta till
hjernta hjernta, der på hjernta hjernta
hjernta hjernta i tvid mid hjernta
vins, begäret, hjernta hjernta
är det hjernta hjernta, fannna
hjernta hjernta orintationer
att hjernta cygn: utarsvi, de
hjernta, då en verkkelig väntel-
je är för hjernta hjernta
hjernta hjernta hjernta hjernta
efters långvarigt hjernta hjernta